

บทที่ ๕

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาอิทธิพลความเชื่อเรื่องวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อศึกษาความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล
๒. เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย
๓. เพื่อศึกษาอิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ

จังหวัดศรีสะเกษ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราวิชาการ หนังสือ งานวิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งทำการวิจัยภาคสนาม (Field Research) โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลทั้งเป็นการสัมภาษณ์และการสังเกต ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา และข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ บทสรุป

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อสรุปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

๑. ความเชื่อเรื่องวัตถุมงคล

ความเชื่อของมนุษย์มีพื้นฐานจากครอบครัว สภาพสิ่งแวดล้อม และสังคม การจะพัฒนาความเชื่อของมนุษย์ให้เป็นประโยชน์ต่อแนวคิดและวิถีการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์จะต้องกระทำพร้อมกันหลายด้าน โดยเริ่มตั้งแต่การให้การศึกษาการพัฒนาความเชื่อให้เกิดเป็นมาตรฐานและ ประโยชน์ต่อการพัฒนางานและคุณภาพของมนุษย์ในทุกๆด้าน ความเชื่อที่ได้รับการพัฒนาจนเป็นแนวคิดจะช่วยส่งเสริมความเป็นมนุษย์ที่มี คุณภาพเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของมนุษย์ที่ต้องเปลี่ยนไปตามโลกาภิวัตน์

สำหรับสังคมไทยนอกเหนือไปจากอิทธิพลด้านวัตถุที่ควบคู่ไปกับความเจริญเติบโตและพัฒนาการในด้านต่างๆ แล้ว ปรากฏว่าอิทธิพลด้านความเชื่อในวัตถุมงคลก็มีแนวโน้มว่าจะเพิ่มมากขึ้น และมากขึ้นเป็นลำดับ ที่เป็นเช่นนี้ เป็นเพราะว่าในการดำเนินชีวิตของคนไทยปัจจุบันนี้ได้ตก อยู่ภายใต้อิทธิพลของสัญญาณของมนุษย์ที่เมื่อใดก็ตามที่รู้สึกถึงความ ไม่แน่นอนและไม่มั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินแล้วย่อมต้องพยายามหาหลัก ประกันให้กับตัวเอง

จากกระแสที่มาจากแรงของวัตถุมงคลในสังคมไทยปัจจุบันได้ก่อให้เกิดความคิดหลากหลายขึ้นในสังคม ซึ่งกระแสดังกล่าวสามารถสรุปได้เป็น ๓ กลุ่ม คือ ๑) กลุ่มที่ยอมรับในเรื่องของวัตถุมงคลและให้ความสำคัญต่อวัตถุมงคลอย่างยิ่ง ๒) กลุ่มที่ไม่ยอมรับในเรื่องวัตถุมงคลและปฏิเสธในทุกกรณีที่เกี่ยวข้องกับวัตถุมงคล และ ๓) กลุ่มที่เป็นกลางๆ หรือกลุ่มที่ประนีประนอม ซึ่งจะยอมรับบ้างในบางกรณีที่มีประโยชน์ เช่น การให้ผลทางจิตวิทยา และจะปฏิเสธในกรณีที่เป็นเรื่องมงายไร้เหตุผล ซึ่งความหลากหลายทางความคิดนี้ยังเป็นข้อถกเถียงกันว่าดีหรือไม่ดีสำหรับสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมเมืองพุทธ

๒. อิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อสังคมไทย อิทธิพลความเชื่อในวัตถุมงคลมีลักษณะเป็นความเชื่อ นอกเหนือความรู้สึกนึกคิดตามธรรมชาติ ซึ่งเกี่ยวข้องกับคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะพระสูตร หรือ พระปริตรต่าง ๆ มีพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ และสังฆานุภาพ บำบัดทุกข์โรคร้าย ความเดือดร้อนกระวนกระวายใจ อุบาทว์เสนียดจัญไร บาปเคราะห์ภัยต่าง ๆ และส่งเสริมด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ สวัสดิ์มีชัย และสุขกายสบายใจ ส่วนอีกคติความเชื่อเกิดจากระบบความคิดดั้งเดิมที่อยู่บนพื้นฐานความเชื่อในศาสนาพราหมณ์ โดยเชื่อว่าวัตถุมงคลที่ผ่านขั้นตอนการปลุกเสกแล้วสามารถป้องกันภัยอันตรายต่าง ๆ ได้ ทำการค้าขายดี เป็นที่รักของผู้คน และสามารถลดบันดาลความศรีสวัสดิ์มีสุข ทรัพย์สินเงินทอง

อิทธิพลความเชื่อดังกล่าวสามารถสังเกตได้จาก สถานศึกษา ศาสนสถาน ศาลเจ้าหลักเมือง เทวอารักษ์ เป็นต้น ส่วนตัวบุคคลจะมีสิ่งยึดทางด้านจิตใจ เช่น พระเครื่อง ตะกรุด ไม้กางเขน ปลัดขิก และสัญลักษณ์อย่างอื่น ๆ เป็นต้น

๓. อิทธิพลความเชื่อของวัตถุมงคลที่มีต่อชาวอำเภอโนนคูณ จังหวัดศรีสะเกษ จากการศึกษา ๕ ด้านพบว่า ด้านอยู่ยงคงกระพัน เชื่อว่าสามารถป้องกันศัตรู และคงทนต่ออาวุธต่าง ๆ เพราะมีคาถาหรือมนตร์ป้องกัน ด้านเมตตามหานิยม มีอิทธิพลด้านการค้าขาย การป้องกันตัว หรือเป็นที่รักใคร่ของผู้คน หรือเพศตรงข้ามกัน และสร้างความมั่นใจในตัวเอง ด้านโชคลาภความสำเร็จในชีวิต โดยเฉพาะกุมารทองสามารถบอกโชคล้าง หรือ เหตุการณ์ล่วงหน้าได้ แบ่งผัดหน้ามหาเสน่ห์ที่ผ่านบริกรรมการปลุกเสกด้วยเวทมนต์คาถาอาคมและองค์นางกวักที่เชื่อว่าเป็นวัตถุมงคล ที่ก่อให้เกิดความร่ำรวย โชคลาภ สามารถกวักให้เงินทองไหลมาเทมา นึกคิดสิ่งใดก็ได้สมความมุ่งมั่น ด้านป้องกันอันตราย และอำนวยความสะดวก โดยชาวอำเภอโนนคูณเชื่อว่าวัตถุมงคลเป็นขวัญและกำลังใจของผู้ยึดครอง ช่วงป้องกันอันตรายที่จะมีแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ด้านก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตทรัพย์สินและความเป็นอยู่ โดยเชื่อว่าไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของวัตถุมงคล หรือวัตถุมงคลบางประเภทเกิดจากเครื่องวิชา แต่อย่างไรก็ตาม ทุกวัตถุมงคลล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับคติความเชื่อ โดยมีพระสงฆ์เป็นเจ้าหน้าที่พิธีกรรม หรือ มีหลักธรรมแอบแฝงด้วย

๕.๒ ข้อเสนอแนะ

๕.๒.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ในสังคมไทยปัจจุบันนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นสังคมที่ต้องอาศัยวัดมุงกลอยู่ ทุกฝ่ายควรที่จะชี้แจงทำความเข้าใจในเรื่องวัดมุงกลให้ถูกต้อง เพื่อให้บุคคลที่ได้มีความเคารพนับถือในเรื่องวัดมุงกลให้ได้รับในสิ่งที่ดี ๆ มีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น คือ

๑. พระสงฆ์ควรเห็นความสำคัญในการให้ความกระจ่าง ความเข้าใจ ตลอดทำที่ที่ถูกต้อง ต่อวัดมุงกลที่พุทธศาสนิกชนเคารพนับถือ เพราะพระสงฆ์นั้นมีบทบาทในการเผยแพร่หลักธรรมคำสอนลงสู่ประชาชน และยังอยู่ใกล้ชิดกับชาวบ้าน

๒. ไม่สร้างวัดมุงกลออกมาในรูปแบบทำการค้า ควรดำเนินไปตามประเพณีปฏิบัติแบบโบราณสร้างมาก่อน คือเป็นบุญเป็นกุศล เป็นอนุสติ ไม่มุ่งหวังผลกำไรในการสร้างวัดมุงกล

๓. การจัดสร้าง ควรวางแผนทางที่ไม่ขัดต่อหลักของศาสนา ต้องให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องควบคู่ไปด้วย วิธีการหรือระเบียบที่จะสร้างวัดมุงกลนั้น ควรกำหนดให้เหมาะสมเป็นไปเพื่อเมตตาจิต ไม่คิดหวังลาภสักการะ และชื่อเสียง เป็นต้น

๕.๒.๒ ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

๑. เรื่องวัดมุงกลในสังคมไทยปัจจุบันนี้ ยังมีเรื่องที่น่าสนใจอีกหลายประเด็น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในมุมมองทางวิชาการ อันเป็นอาหารทางปัญญาของผู้ที่สนใจใฝ่รู้ต่อไป และถ้าได้มีการวิจัยเรื่องนี้ ควรศึกษาในเรื่องกฎแห่งกรรมทางพุทธศาสนาร่วมด้วย

๒. ควรที่จะศึกษาให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องวัดมุงกลจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อพระพุทธศาสนา เพราะมีส่วนช่วยในการต่ออายุพระพุทธศาสนา ช่วยแก้ปัญหของสังคมให้ทุเลาเบาบางลงได้ ลดข้อขัดแย้ง โดยใช้หลักของวัดมุงกลเชื่อมโยงกับหลักธรรมทางศาสนานั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันต่อไป

๓. ควรที่จะศึกษาในเรื่องวัดมุงกลนั้นว่ามีส่วนช่วยในการพัฒนาสังคมในด้านใดบ้างและมีอีกหลายประเด็นที่ควรศึกษา เรื่องวัดมุงกลจะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อสังคม